

Venozne jate poznih zvezdà
 prebujajo vse svetlo v meni,
 ko sem le za razdaljo krika daleč v tebi:
 ovita sva v temo in pljuskava med
 plapolajočimi zastavicami, med toplimi
 meridiani do najbližjih sonc, tako globoko,
 v brezkončno poljubljanje
 do solz, do bolečine vzburkane obale.

Pokopališka romantika

Ciklus pesmi iz leta 1973

Lev
 Detela

SREČANJE Skoz zid prodira črna govorica,
 železne rože jim pojejo iz lica,
 gredo in gibajo se, ne da bi kam prišli,
 otroke bude, a ne vedo, da jih ni.

Skoz zid gredo ob jekleni pozni uri,
 zdaj jih zagledaš tu, zdaj tam v nočni burji,
 gredo, in vendar jih ni nikjer,
 zid je navaden, star in nem.

Skoz zid gredo v divjem ostrem skoku,
nad tabo plamene v smrtnem loku,
stojiš in jih zarotniško motriš,
a vendar jih ne vidiš in ne dohitiš.

PODOKNICA Premakni kamen, pes naj zalaja,
posekaj cipreso, ko sonce zahaja.

Ne bodi več sam. Ne stoj tu na stezi.
Udari po lobanji, udari po brezi.

Mrtvi prihajajo, zvezde propadajo,
križi se bliskajo, grobovi napadajo.

Ne bodi več sam, naj mrtvi ne spijo,
premakni kamen, da se zbudijo.

NOČNI OBISK Vstal je kamniti privid,
slišiš, zapusti hišo,
čudno zveni pod nogami,
daleč je zlatolasi svit,
nihče nas v temi ne usliši,
mesec skovika nad nami.

Kamen nas je trikrat prekel,
kip je postavil zasedo,
pazi, porcelan je usodno zapel,
skala se bije z železno ujedo.

V vetru šumi zid,
steklo se je vnovič razbilo,
v temi živi orjaški privid,
nad tabo lebdi kamnito krilo.

HADES Vrata pekla so odprta na stežaj,
mrhovina žvižga čez obzorje,
svet pada, kralji bliskajo v blaznih sanjah,
usoda se peni kot slap prek tvoje blazine,
tanki vozijo skozi blodnjake,

valjarji podirajo srečne spomine,
 na tribuni zagledam sovražne vojake,
 zastave padajo v svinčeno morje,
 vse gori, čas beži, na mojih rokah je kri,
 vrata so odprta na stežaj,
 nikoli nas ne bo nazaj!

SPANJE Pod kamnom pod zemljo
PRAVIČNEGA pod križem pod krono
 pod črvom pod lobanjo
 praznina in ničnost

Spodaj pod žitom spodaj pod kriki
 prazna zaveza
 slepi obrazi

Križi in kamni
 črv in lobanja
 lopata ropoče
 jeklo pozvanja.

TSUNAMI Asfaltno šumijo gozdovi iz plastike,
 linolej cvete v tišini, žvižganje elastike,
 nikjer ni več zelenega drevesa, polivinilsko je vroče,
VAL PRIHAJA, T-S-U-N-A-M-I, zadnji val morski,
 po tebi je, **ZLATOUSTI**, drevesa strup stresa,
 plin brenči v asfaltno naravo,
 še več **BENCINA** in **KONVERZACIJE**,
 še več **DENARNE AKUMULACIJE**,
 pod betonom sedim, pod betonom visim,
MOŽ POSTAVE ME JEKLENO MOTRI,
 poslednji val morski petrolejsko usmrti.

Opomba: Tsunami, zadnji val, morski; japonska beseda za nadnormalno velik morski val, ki ga povzročajo naravne katastrofe (potresi, tajfuni, orjaški orkani). Če ga sam zagledaš in doživiš na morskimi obali, ga nikoli ne preživiš. (Iz leksikona).

VIZIJA Nihče več sôli ne pomaga,
turobno teče morje v potoke,
opolnoči zadnji val omaga,
morje umira, voda gre v razpoke.

Sol brizga čez osamljene planjave,
megla škropi pozabljene ciprese,
žveplo živi povsod, smrt raste čez dobrave,
kri se pretaka čez prebodene zavese.

ZELEZNA Železna mati, ostri avtomat,
MATI iz bronastih prsi dojiš mehaniko,
tvoj zlati zob je vročekrvni tat,
podira porcelan, ljubkuje fiziko.

Ponoči spiš s kovinskim računalnikom,
svinčena strast predira sistematiko,
včasih ležiš s kuhalnico, drugič z likalnikom,
v temo moliš sidraste uhane, uhajaš v avtomatiko.

Program te žene v enodimenzionalnost,
computer ti tiktaka v maternici,
iz srca ti brenči kemična banalnost,
energetična norost ti žari v preračunani zenici.

KRESNICE Živi bliski nad praprotjo in vresjem,
srepi lesk ogabne kače v travi,
vodnjaki, polni vetra, na planjavi,
slapovje ognja v kamnu in goščavi.

Ugrizi smrti med zlatim mladolesjem,
potresi na pohodu do srca,
zatoni zvezd v umiranju neba,
samotni kresi globoko v dnu morja.

AVTOPORTRET Riši, dolbi, piši besede;
iz zraka izgneti obraz.
Pograbi čarobne krede,
združi ogenj, smrt in mraz.

Upihni svečo, stoj v temi,
prisluhni kriku sove,
vdolbi srce, vreži kri,
zatuli s polnočnimi volkovi.

Poženi kolo v ogenj in temó,
zagradi meč in šestilo,
nastavi glavo pod padajoče nebo,
vrzi se pod kruto rezilo.

Mož na planini drevo

Franci
Pečnik

Ob štirih zjutraj so mu dovolili oditi. »Ker je nedelja, naj bo,« je rekel mojster. Mož je nekaj zamrmral v pozdrav in se naredil, da ne opazi mu-zanja — ali pa mu je bilo tudi zares malo mar zanj —, ko je odšel skozi večno odprta vrata v polmrak jutranjega svitanja.

Ko je bil že zunaj in so vedeli, da jih ne more več videti, so se za trenutek spogledali. »Le kaj mu je? V nedeljo ti gre drvarit!« je pripomnil eden, vendar ne prezirljivo, ampak prej začudeno in nekako celo za-skrbljeno.

Še enkrat so se spogledali in potem vsak zase odgnali podobo moža, ki se jim je zdel zadnje čase nemalokrat nekam čuden, posebej še nekam preveč navdušen nad delom, za katerega je bilo vsakomur že na prvi pogled jasno, da nikoli ne more prinesiti dovolj koristi, ki bi poplačala trud.

Z rahlo sklonjeno glavo, ki bi bila mogla zbudati videz nekakšne za-krknjene sramežljivosti, ker v lep dan obetajoče nedeljsko jutro zaudarja po plinu, je mož odhitel proti domu. Nikogar ni srečal in kar prav mu je bilo tako. Kadar sopihaš po cesti navzgor, in to še na dan, kot je tale (menda je nekakšen praznik, se je dopolnil), ni nič kaj prijetno zreti v nedeljsko zgla-jene obraze, ki se včasih na vsem lepem znajdejo pred teboj, je godrnjal predse, loveč se za ograjo ob strmi poti.

Tiho je zaškrtnil s ključem. Sprva se še ni mogel odločiti, ali naj zbudi ženo in sina. Prisluhnil je. Razen kratkotrajnega vrtinca izžetega toplega zraka, ki se je takoj pomešal s smradom po plinu, se ni ničesar premaknilo. Vendar bi mu pripravila zajtrk; in fanta bi mogel vzeti s seboj? . . . Toda znenada ni občutil lakote. Plin, ki se je vso noč polagoma usedal vanj, mu je zbuja občutek sitosti za ves dan. In videti je, da oba spita bolj trdno,